

Sygn. akt III U 674/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2014 r.

<i>Sąd Okręgowy</i>	<i>w Ostrołęce</i>	<i>Wydział III</i>
<i>Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych</i>		

w składzie:

Przewodnicząca: SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak

Protokolant: sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 stycznia 2014 r. w O.

sprawy z odwołania J. P.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania J. P.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 25 marca 2013 r. **znak** (...)

orzeka:

oddala odwołanie.

Sygn. akt III U 674/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25.03.2013r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił J. P. prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy.

J. P. wniosła odwołanie od powyższej decyzji. Stwierdziła, że jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wniósł o oddalenie odwołania z uwagi na to, że odwołująca nie spełniła koniecznego warunku do przyznania prawa do renty, a mianowicie nie posiadała wystarczającego stażu ubezpieczeniowego do uzyskania renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15.05.2003r. J. P. złożyła pierwszorazowy wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Decyzją Prezesa KRUS z dnia 23.06.2003r. przyznano wnioskodawczyni prawo do renty rolniczej do dnia 31.12.2003r. a następnie kolejnymi decyzjami prawo to jej przedłużano i trwało do dnia 31.03.2011r.

W dniu 07.03.2011r. J. P. wniosła kolejny wniosek o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Orzeczeniem lekarza rzeczoznawcy KRUS z dnia 22.03.2011r. ubezpieczona nie została uznana za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. Orzeczenie to zostało zakwestionowane przez ubezpieczoną, a sprawa została przekazana do rozpoznania komisji lekarskiej KRUS. W orzeczeniu z dnia 21.04.2011r. komisja nie stwierdziła u J. P. całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. W związku z tym, decyzją z dnia 29.04.2011r., odmówiono J. P. prawa do renty z uwagi na niespełnienie przez nią warunku dotyczącego całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Ubezpieczona odwołała się od tej decyzji i sprawa zawisła przed Sądem Okręgowym w Ostrołęce pod sygn. akt III U 479/11. Wyrokiem z dnia 02.10.2012r. Sąd oddalił odwołanie.

W dniu 23.11.2012r. ubezpieczona złożyła kolejny wniosek o prawo do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Organ rentowy nie stwierdził u J. P. istotnego pogorszenia w stanie zdrowia i poinformował ją o braku podstaw do ponownego wszczęcia postępowania w przedmiocie prawa do renty rolniczej. Sprawa zawisła przed Sądem Okręgowym w Ostrołęce pod sygn. akt III U 36/13. W toku postępowania Sąd na mocy art.467§4 k.p.c. zwrócił akta rentowe Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w celu uzupełnienia materiału dowodowego poprzez wydanie orzeczenia przez lekarza rzeczoznawcę Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na podstawie § 12 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 31 grudnia 2004r. w sprawie orzecznictwa lekarskiego w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (Dz.U. z 2005r., Nr 6, poz.46 ze zm.) oraz wydania decyzji w przedmiocie prawa do renty rolniczej dla J. P..

Na skutek tego J. P. została skierowana do lekarza rzeczoznawcy KRUS z dnia 20.02.2013r., który uznał J. P. za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 17.01.2013r. do lutego 2015r.

Przy czym organ rentowy ustalił, że J. P. nie spełnienia warunku dotyczącego okresów ubezpieczenia, gdyż na dzień składania wniosku udowodniła zaledwie 2 kwartały, 1 miesiąc i 8 dni - zamiast wymaganych 20 kwartałów. Z tego powodu Prezes KRUS wydał dnia 25.03.2013r. decyzję odmawiającą J. P. prawa do renty rolniczej.

W sprawie IIIU 36/13 Sąd postanowieniem z dnia 16.04.2013r. postępowanie umorzył, albowiem J. P. odwołała się od pisma, które nie nosiło znamion decyzji organu rentowego.

Natomiast przesłanki do uzyskania prawa do renty rolniczej były analizowane w przedmiotowej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wniesione przez J. P. od powyższej decyzji nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 1403, ze zm.) renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres, o którym mowa w ust. 2,
- 2) jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym,
- 3) całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, lub w okresach o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2, lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Osobie, która spełnia powyższe warunki, przysługuje, według art. 22 ust.1 ww. ustawy, renta stała, jeżeli całkowita niezdolność ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym jest trwała i nie orzeczono celowości przekwalifikowania zawodowego. W pozostałych przypadkach renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jako renta okresowa.

W myśl odpowiednich przepisów art. 21 w.w. ustawy za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym uważa się ubezpieczonego, który z powodu naruszenia sprawności organizmu utracił zdolność do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (ust. 5).

Natomiast warunek podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres uważa się za spełniony, jeżeli okres ubezpieczenia emerytalno-rentowego ubezpieczonego wynosi co najmniej 5 lat - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 30 lat (art.21 ust.2).

Skuteczność odwołania J. P. zależna była od wykazania przez nią spełnienia przesłanek do uzyskania prawa do renty rolniczej, o których mowa w art.21 w/w ustawy.

W pierwszej kolejności Sąd analizował zatem, czy stan zdrowia odwołującej uzasadnia przyznanie prawa do renty rolniczej.

Na tę okoliczność Sąd dopuścił w sprawie dowód z opinii biegłych lekarzy z zakresu neurologii i ortopedii. Po przeprowadzonym badaniu J. P., po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną dotyczącą jej stanu zdrowia oraz mając na uwadze okoliczności ustalone w drodze wywiadu z badaną, biegli neurolog T. P. i ortopeda C. K. rozpoznali u odwołującej: obustronny zespół cieśni kanału nadgarstków, stan po leczeniu operacyjnym nadgarstka lewego w 2008r. i prawego w 2011r., stan po leczeniu operacyjnym zespołu uciskowego mięśnia nawrotnego kończyny górnej prawej styczniu 2013r., stan po usunięciu łękotki przyśrodkowej kolana prawego, żyłaki kończyn dolnych oraz chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa bez upośledzenia funkcji ruchowej i ujemnymi objawami korzeniowymi. W konkluzji biegli nie stwierdzili u J. P. całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. W uzasadnieniu opinii biegli sądowi podali, że nie stwierdzono zaników mięśniowych, zwłaszcza w obrębie mięśni krótkich obu rąk, które przy przewlekłym schorzeniu utrzymującym się ucisku zdaniem biegłych by występowały. Ruchomość czynna i bierna w stawach kończyn górnych była zachowana w prawidłowym zakresie. Funkcja chwytne obu rąk nieupośledzona. Pomimo zgłaszanych dolegliwości bólowych ze strony kręgosłupa biegli stwierdzili prawidłowy zakres ruchomości bez cech podrażnienia korzeni nerwowych (k.13-16).

J. P. nie zgodziła się z wnioskami biegłych i złożyła wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych.

Sąd, mając także na uwadze ocenę stanu zdrowia dokonaną przez lekarza rzeczoznawcę KRUS, dopuścił dowód z opinii innego biegłego neurologa i ortopedy celem ustalenia, czy odwołująca jest osobą całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym, przy czym dodatkowo biegli mieli wskazać, czy są podstawy do uznania, że była ona całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym przed dniem 30.09.2012r. (czyli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty).

Po przeprowadzonym badaniu J. P., po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną dotyczącą jej stanu zdrowia oraz mając na uwadze okoliczności ustalone w drodze wywiadu z badaną, biegli neurolog A. G. i ortopeda M. W. R. rozpoznali u odwołującej: zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego i szyjnego bez zespołu neurologicznego i istotnego upośledzenia funkcji narządu ruchu, stan po leczeniu operacyjnym kanału nadgarstka po stronie prawej i lewej, stan po odbarczeniu zespołu uciskowego mięśnia nawrotnego kończyny górnej prawej, stan po częściowej resekcji łękotki przyśrodkowej stawu kolanowego prawego. Biegli orzekli, że aktualny stan zdrowia nie czyni badanej całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym.

W uzasadnieniu opinii, biegli stwierdzili, że leczenie operacyjne zespołu kanału nadgarstka prawego i lewego oraz odbarczenie zespołu uciskowego mięśnia nawrotnego kończyny górnej prawej przyniosło oczekiwany efekt terapeutyczny. Brak patologicznych objawów neurologicznych, zaników mięśniowych, osłabienia siły mięśniowej,

ograniczenia ruchomości w obrębie kończyn górnych i dolnych zdaniem biegłych nie daje podstaw do orzeczenia niezdolności do pracy z powodów ortopedycznych i neurologicznych. Ubezpieczona okresowo może wymagać leczenia rehabilitacyjnego, sanatoryjnego, a nawet farmakoterapii w ramach ZLA, ale zdaniem biegłych pracę w gospodarstwie rolnym może wykonywać (k. 46-48).

W ocenie Sądu Okręgowego należało podzielić wywody i wnioski zawarte w pisemnych opiniach biegłych sądowych. Na okoliczność stanu zdrowia J. P. wypowiedali się czterej biegli lekarze z zakresu dwóch specjalności, właściwych dla zgłaszanych przez nią dolegliwości. Wnioski biegłych zostały sformułowane po przeprowadzeniu wywiadu, badaniu odwołującej się i analizie dokumentacji medycznej zgromadzonej w związku z występującymi u J. P. schorzeniami. Drugi zespół biegłych, dokonując oceny stanu zdrowia odwołującej, miał na uwadze wielkość i rodzaj gospodarstwa rolnego odwołującej. Wnioski wynikające z opinii są jasne, zostały poparte logiczną argumentacją z których wynika, że zarówno schorzenia układu ruchu jak i neurologiczne występujące u odwołującej się nie powodują całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Zdaniem Sądu opinie wydane przez biegłych sądowych uwzględniają całokształt okoliczności związanych ze stanem zdrowia J. P. i dlatego są miarodajne dla oceny jej stanu zdrowia. Biegli przeprowadzili z odwołującą się wywiad, wzięli także pod uwagę wszystkie dokumenty dotyczące jej stanu zdrowia, rozmiar i zmechanizowanie jej gospodarstwa rolnego, nie ma zatem podstaw do tego, aby ich ustalenia kwestionować.

Ponieważ z opinii tych wynika, że odwołująca nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym, zatem bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostaje kwestia długości ubezpieczenia rolniczego.

Jedynie zatem na marginesie wskazać należy, że J. P., aby uzyskać prawo do renty, winna nie tylko wykazać, że jest osobą całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym, ale niezdolność ta musiałaby powstać albo w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do poprzednio pobieranej renty, czyli do dnia 30.09.2012r. (art.22 ust.2 w/w ustawy). Natomiast jeśli niezdolność powstałaby po tej dacie – wówczas J. P. musiałaby się legitymować 5-letnim okresem ubezpieczenia emerytalno-rentowego. Przy czym należy podnieść, że przy ustalaniu spełnienia warunków posiadania 5 lat okresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego wymaganego do nabycia prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, powstałej w wieku powyżej 30 lat, mającego przypadać w okresie ostatnich 10 lat przed złożeniem wniosku o rentę, nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy (tak uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2009 r., I UZP 8/2009, OSNP 2010 r., Nr 5-6, poz. 73). Sąd Najwyższy cytowaną uchwałą przesądził, w jaki sposób należy obliczać bieg 5-cio letniego okresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego i wskazał, że nie powinien być do niego zaliczany okres pobierania renty rolniczej. Z kolei w uchwale z dnia 13 października 2009 r., (II UZP 8/2009, OSNP 2010r., Nr 7-8, poz. 94), Sąd Najwyższy wskazał, że do okresu ostatnich 10 lat przed złożeniem wniosku o przyznanie renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy wlicza się okresy pobierania renty rolniczej. W tym zatem przypadku, Sąd Najwyższy rozstrzygnął, w jaki sposób należy obliczać bieg 10-cio letniego okresu od złożenia wniosku o rentę rolniczą i wskazał, że z tego okresu nie są wyłączone okresy pobierania renty rolniczej. Zgodnie z takim stanowiskiem, okres 10 lat ubezpieczenia należy liczyć wstecz od dnia złożenia wniosku o przyznanie renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy bez możliwości odliczania od niego okresu pobierania renty rolniczej.

Tymczasem J. P. przed złożeniem wniosku o rentę zgromadziła jedynie okres ubezpieczenia wynoszący 7 miesięcy i 8 dni.

Wobec powyższych okoliczności Sąd Okręgowy oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.